

## VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 45/2006 vp

### Valtion tilinpäätöskertomus vuodelta 2005

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi Valtion tilinpäätöskertomuksen vuodelta 2005 (K 11/2006 vp).

##### *Jaostovalmistelu*

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tarkastusjaostossa, jolle muilla jaostoilla on ollut mahdollisuus antaa lausuntonsa.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa asiaa käsiteltäessä ovat olleet kuultavina

- budjettipäällikkö Hannu Mäkinen ja valtioneuvoston controller Tuomas Pöysti, valtiovarainministeriö.

Hallinto- ja tarkastusjaostossa on ollut kuultavana

- valtioneuvoston controller Tuomas Pöysti, valtiovarainministeriö.

Turvallisuus- ja puolustusjaostossa ovat olleet kuultavina

- suunnittelujohtaja Arto Kujala, valmiusjohtaja Janne Koivukoski ja komentaja, suunnittelupäällikkö Janne Leimi, sisäasiainministeriö

- neuvotteleva virkamies Timo Rivinoja, neuvotteleva virkamies Olli Suonio ja hallitusneuvos Jouko Tuloisela, puolustusministeriö.

Sivistys- ja tiedejaostossa on ollut kuultavana

- taloussuunnittelupäällikkö Matti Väisänen, opetusministeriö.

Maatalousjaostossa ovat olleet kuultavina

- kansliapäällikkö Jarmo Vaittinen ja apulaisosastopäällikkö Pentti Lähteenoja, maa- ja metsätalousministeriö.

Liikennejaostossa on ollut kuultavana

- neuvotteleva virkamies Jari Kauppila, liikenne- ja viestintäministeriö.

Kauppa- ja teollisuusjaostossa on ollut kuultavana

- ylitarkastaja Mika Niemelä, kauppa- ja teollisuusministeriö.

Sosiaali- ja työjaostossa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Matti Ilonen, neuvotteleva virkamies Tiina Palotie-Heino ja ylitarkastaja Pertti Peitsaari, sosiaali- ja terveysministeriö.

Asunto- ja ympäristöjaostossa on ollut kuultavana

- ylitarkastaja Kimmo Takamaa, ympäristöministeriö.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

#### **Yleistä**

Valtion tilinpäätöskertomus sisältää talousarviolain 17 §:n mukaisesti valtion tilinpäätöksen ja tarpeelliset muut tiedot valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta sekä tiedot valtion toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnan tuloksellisuuden kehittämisen kannalta tärkeimmistä seikoista. Kertomus sisältää lisäksi valtion rahastojen tuotto- ja kululaskelmat tai tuloslaskelmat ja taseet samoin kuin tiedot liikelaitosten ja rahastojen toiminnan, talouden ja tuloksellisuuden sekä niiden kehityksen kannalta tärkeimmistä seikoista. Vuodelta 2005 annettu tilinpäätöskertomus on toinen uusimuotoinen hallituksen valtiontaloudellinen kertomus eduskunnalle.

Tilinpäätöskertomus käsittää kaikkiaan (osat I—III) yli 600 sivua. Kertomuksen I osa koskee hallituksen vaikuttavuusselvitystä. Toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta käsitellään taloudellisen kehityksen sekä talous- ja rakennepolitiikan, valtiontalouden tilan ja hallituksen politiikkaohjelmien kautta. Valiokunnan toiveiden mukaisesti osa I ei enää sisällä ministeriöiden vaikuttavuuskatsauksia, joiden katsottiin valiokunnan mietinnössä VaVM 28/2005 vp sisältävän päällekkäistä tietoa osion II kanssa.

Eduskunnan toivomusten mukaisesti tilinpäätöskertomus sisältää hallituksen vastauksen eduskunnan talousarviolausumiin. Samoin mukana ovat tilimuistutuskertomukset, joissa hallitus raportoi niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt vuodelta 2005 annetun valtiontilintarkastajien kertomuksen ja sitä koskevan valtiovarainvaliokunnan mietinnön johdosta. Tilinpäätöskertomuksen osa II sisältää ministeriöiden toimialan toiminnan tuloksellisuuden kuvaukset.

Erillisenä niteenä oleva osa III käsittää tilinpäätöslaskelmat. Asiallisesti valtion tilinpäätös valmistuu Valtiokonttorin tilinpäätösehdotuksen valmistuttua, eikä siihen tehdä valtiovarain-

ministeriön ja valtioneuvoston käsittelyssä muutoksia. Valtion tilinpäätöksen hyväksyy ja allekirjoittaa tasavallan presidentti valtioneuvoston tekemästä ratkaisuehdotuksesta. Valtiovarainministeri varmentaa allekirjoituksellaan presidentin päätöksen.

Valtioneuvoston controllerin arviointi- ja vahvistuslausuma tilinpäätöskertomuksen oikeellisuudesta ja riittävyydestä kertomuksen sivuilla 88—91 on tärkeä. Talousarviolain mukaisesti valtioneuvoston controller on varmistanut valtioneuvostolle, että valtion tilinpäätöskertomus antaa talousarviolaisissa säädetyllä tavalla oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista, valtion taloudellisesta asemasta sekä tuloksellisuudesta.

Eduskunnan ohjausroolin näkökulmasta on merkittävää, että eduskuntaan perustettaneen tulevan vaalikauden alkupuolella tarkastusvaliokunta, jonka työstä tilinpäätöskertomuksen käsittely muodostanee keskeisen osan. Tarkastusvaliokunta tulee valvomaan valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, valtion talousarvion noudattamista ja tulostavoitteiden saavuttamista sekä arvioimaan toiminnan vaikuttavuutta. Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että valtion tilinpäätöskertomusta on tarkoituksenmukaista käyttää edelleen myös taustamateriaalina talousarviomietinnön laadinnassa.

#### **Vaikuttavuusraportointi ja tavoitteiden saavuttaminen**

Valtion talousarvio muodostaa perustan tilinpäätösraportoinnille. Talousarvioesityksen perusteluosien tunnuslukuineen tulisi antaa oikea ja riittävä kuva määrärahojen käyttötarkoituksesta ja tavoitteista. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle asetettavien selkeiden tavoitteiden kehittämiseen ja vaikuttavuuden kustannusten arviointiin.

Tilinpäätöskertomus antaa kokonaisuutena kohtuullisessa määrin oikean ja riittävän kuvan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityksen

pääpiirteistä ja painopisteinä pidetyistä asioista. Toiminnan ja talouden kuvauksen yhdistämisen tulee osoittaa, mitä budjetoiduilla määrärahoilla on saatu aikaan. Lisäksi valtiontalouden ja julkisen talouden tilasta ja riskeistä sekä mm. valtion eläkevastuusta ja sen kattamatta olevasta määrästä esitetyt tiedot ja arviot täydentävät valtion tilinpäätöksen antamaa kuvaa valtion taloudellisesta asemasta.

Valiokunta pitää kuitenkin valtioneuvoston controllerin omassa arviointi- ja vahvistuslausumassaan esittämää kritiikkiä oikeana. Useiden taloudellisesti merkittävien valtionapu- ja valtion rahoitustukijärjestelmien sekä erilaisten etuisuuksien vaikuttavuuden arvioinnissa on puutteita. Samoin olisi parannettava taloudellisesti merkittävien säädösten toimivuutta ja toteutuneiden taloudellisten vaikutusten jälkikäteistä arviointia. Oikean ja riittävän kuvan raportoimiseksi yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta olisi tarpeen, että taloudellisilta vaikutuksiltaan merkittävimmät säädökset tai säädöspäätökset järjestelmät arvioitaisiin systemaattisesti muuttaman vuoden kuluttua säädöksen antamisesta tai oleellisesta muuttumisesta taikka olosuhteiden merkittävästä muutoksesta. Valiokunta pitää myös tärkeänä sitä, että jo hallituksen esityksiä valmisteltaessa tulee kiinnittää huomiota säädöksen vaikutusten arviointiin ja niiden dokumentointiin.

Valtion toiminnallista tuloksellisuutta koskevista tilinpäätöskertomuksen tiedoista saa kuvan niistä asioista, joita on pidetty painopisteinä eri hallinnonaloilla. Valiokunta pitää kuitenkin huolestuttavana, että riittävillä taloudellisuutta koskevilla tavoitteilla ohjattujen, oikeat ja riittävät tiedot raportoivien tilivirastojen osuus oli valtiontalouden tarkastusviraston mukaan vain 22 prosenttia vuonna 2005. Tavoitteiden saavuttamisesta ja varsinkin saavuttamatta jättämisestä sekä toimenpiteiden kustannuksista ei raportoida riittävän järjestelmällisellä tavalla. Valiokunnan mielestä tavoitteiden saavuttamista ja tehokkuuden kriittistä arviointia tulisikin selkeästi syventää.

### Valtion henkilöstöjohtaminen

Valtion henkilöstöpolitiikan osalta tilinpäätöskertomus antaa perustiedot henkilöstöpolitiikan ja henkilöstörakenteen sekä työtyytyväisyyden kehityksestä koko valtion ja hallinnonalojen tasolla. Hallinnonaloittain on lisäksi annettu vaihtelevasti tietoja henkilöstön rakenteesta ja työtyytyväisyydestä sekä myös osaamisen ja toimintatapojen kehittymisestä.

Valtion budjettitalouden virastoissa ja laitoksissa työskenteli 123 821 henkilöä marraskuussa 2005. Heistä 49 prosenttia oli naisia ja 51 prosenttia miehiä. Määrä on 5,2 prosenttia työllisestä työvoimasta. Henkilöstöstä 92 prosenttia työskenteli kokoaikaisesti ja 8 prosenttia osa-aikaisesti. Osa-aikaisten henkilöiden määrä ja osuus laskivat edellisestä vuodesta. Naiset olivat useammin osa-aikaisia kuin miehet.

Henkilöstöstä 18 prosenttia työskenteli määräaikaissa palvelussuhteessa. Heidän osuutensa laski 0,3 prosenttiyksikköä vuoteen 2004 verrattuna. Määräaikaiseen palvelussuhteeseen ei ole otettu mukaan mm. tukityöllistettyjä, harjoittelijoita ja oppisopimussuhteisia, työllistämistuella palkattuja eikä yliopistoon tai korkeakouluun palvelussuhteessa olevia opiskelijoita. Näiden ryhmien osuus henkilöstöstä oli 7,8 prosenttia. Vastaava luku oli 8,4 prosenttia vuonna 2004. Valiokunta korostaa, että määräaikaiselle palvelussuhteelle on aina oltava lain mukainen peruste. Aiempien kannanottojensa mukaisesti valiokunta pitää tarpeellisenä määräaikaisten palvelussuhteiden määrän selvää vähentämistä. Valiokunta pitää lisäksi tärkeänä, että tilinpäätöskertomuksessa määräaikaisten palvelussuhteiden kehitystä budjettitaloudessa seurataan myös jatkossa.

Vuonna 2005 valtion henkilöstön kokonais-työtyytyväisyys ja tyytyväisyys johtamiseen olivat kertomuksen mukaan melko hyvällä tasolla. Valtiolla on panostettu johtamisen kehittämiseen, mikä näkyy entistä myönteisempinä arvioina. Valiokunta korostaa, että laadukkaalla henkilöstövoimavarojen johtamisella ja kehittämällä tuetaan valtiotyönantajan kilpailukykyä osaavasta työvoimasta.

Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 8,8 päivää henkilötyövuotta kohti. Henkilöstön ikään-  
tymisestä huolimatta sairauspoissaolot ovat py-  
syneet kertomuksen mukaan hallinnassa. Vuo-  
desta 2001 keskimääräinen eläkkeelle siirtymi-  
sikä nousi 0,4 vuodella. Samassa ajassa henki-  
löstön keski-ikä on noussut 42,4 vuodesta 43,1  
vuoteen.

Uusien palkkausjärjestelmien toteutus eteni  
vuoden 2005 aikana merkittävästi kattaen vuo-  
den lopussa yli 95 prosenttia henkilöstöstä. Mar-  
raskuussa 2005 keskimääräinen kokonaisansio  
tulospalkkioineen oli miehillä 3 017 euroa ja  
naisilla 2 431 euroa kuukaudessa. Miesten ja  
naisten ansioeroja selittävät valtion henkilöstö-  
tilinpäätöksen mukaan tehtävien vaativuuserot  
ja työtehtävien segregoituminen mies- ja nais-  
aloihin. Vuodesta 2001 vuoteen 2005 säännöllisen  
työajan ansio tulospalkkioineen nousi keski-  
määrin 17 prosentilla. Naisten ansiot (18,3 %)   
nousivat enemmän kuin miesten (16,5 %). Va-  
liokunta pitääkin erittäin tärkeänä sukupuolten  
välisen tasa-arvon edistämistä.

### Julkisen talouden tuottavuus

Tuottavuuden parantamisella on keskeinen sija  
julkisen talouden kestävyysvarmistamisessa. Väestön  
ikäntyminen ja sen aiheuttama palveluiden  
lisätarve sekä työvoiman tarjonnan pieneneminen  
johtavat keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä  
julkisen talouden merkittävään alijäämään ja  
velkaantumiseen, ellei julkisten palveluiden  
kustannuskehitys pysy hallinnassa.

Julkisen palvelutuotannon tuottavuuden pa-  
rantamiseksi hallitus käynnisti vuonna 2003  
tuottavuusohjelman. Sen tarkoituksena on so-  
peuttaa valtionhallinto väestön ikääntymiseen ja  
työvoiman tarjonnan supistumiseen sekä luoda  
osaltaan tilaa avoimen sektorin työvoimatarpeil-  
le. Hallinnonalojen tuottavuusohjelmat valmis-  
tellaan ministeriöissä. Tavoitteena on, että val-  
tion työvoimatarve on 9 600 henkilötyövuotta  
nykyistä pienempi vuonna 2011. Tämä vastaa  
noin 8 prosenttia nykyisestä henkilöstömäärästä.

Valiokunta korostaa, että julkisten palvelui-  
den saatavuus ei saa vaarantua tuottavuusohjel-

man myötä. Valiokunta kiinnittääkin huomiota  
siihen, että tuottavuustavoitteisiin ja -mittareih-  
in liittyy joillakin hallinnonaloilla myös ongel-  
mia, esimerkiksi aliresursointi voi johtaa pitkäl-  
lä aikavälillä jopa kustannusten kasvuun ja teke-  
mättömien töiden kasaantumiseen.

### Muita havaintoja

*Veropolitiikka.* Hallituksen veropolitiikan ta-  
voitteena on Suomen verojärjestelmän kilpailu-  
kyvyn säilyttäminen ja veropohjan turvaaminen  
eri veromuodoissa. Toisaalta verotuksen avulla  
pyritään toteuttamaan hallitusohjelmaan kirjatut  
tavoitteet työllisyyden edistämiseksi ja valtion  
talouden vakauttamiseksi.

Työllisyyden edistämiseksi hallituksen ta-  
voitteena on ollut keventää työhön kohdistuvaa  
verotusta vaalikauden aikana vähintään 1,12  
miljardilla eurolla. Toteutuneiden ansiotulo-  
veronkevennysten arvioidaan olevan noin 2,65  
miljardia euroa. Kevennykset on toteutettu tilin-  
päättökertomuksen mukaan siten, että painopis-  
te on työllisyysistä työhön ja erityisesti pieni-  
jä keskituloisten ansiotuloihin kohdistuvassa ve-  
rotuksessa.

Ansiotulojen valtion verotus on progressiivis-  
ta, sen sijaan pääomatulo- ja arvonlisävero ovat  
puhtaita tasaveroja. Tasaveroon perustuva kun-  
nallisvero on vähennysten johdosta siirtynyt lie-  
västi progressiivisen veron suuntaan.

Hallitus on tukenut vuonna 2005 työllisyyttä  
veronkevennysten ohella myös muilla veropo-  
liittisilla toimenpiteillä kuten kotitalousvähen-  
nyksellä ja matalapalkka-alojen työnantajatuella.  
Lisäksi tarkasteluvuoden alusta lukien arvon-  
lisäveron huojennuksen alaraja nostettiin 22 500  
euroon. Edellä mainittujen uudistusten arvioi-  
tiin tilinpäättökertomuksen perusteella tuotta-  
van työpaikkoja matalapalkkaisille palvelualoil-  
le, edistävän pienten yritysten toimintaa ja kas-  
vua sekä ehkäisevän harmaata taloutta. Työllis-  
yysaste nousikin 68 prosenttiin vuonna 2005.  
Tarkasteluvuoden aikana syntyi noin 50 000 uut-  
ta työpaikkaa. Näin ollen valiokunta pitää halli-  
tuksen tulo- ja veropolitiikkaa onnistuneena.  
Kertomusvuoden aikana tehtiin lisäksi päätös

varallisuusveron poistamisesta vuoden 2006 alusta alkaen.

Toteutetuista veronkevennyksistä huolimatta valtion saamat verotulot ovat kasvaneet tämän vaalikauden aikana. Vuonna 2005 verokertymä oli 31,3 miljardia euroa, kun se vielä vuonna 2002 jäi 30,2 miljardiin euroon. Julkisyhteisön keräämien verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde kokonaistuotantoon nousi hyvästä työllisyyskehityksestä johtuen 44,5 prosenttiin. Kuntien ja valtion yhteenlaskettu tuloverokertymä kasvoi 3,5 prosenttia.

*Valtion omistajapolitiikka.* Valtion liikelaitosten yhteenlaskettu tase oli vuoden 2005 lopussa 10,4 miljardia euroa. Lisäksi valtiolla on omistuksia kaikkiaan 14 pörssiyhtiössä ja yli 50 muussa yhtiössä. Vuoden 2005 lopussa valtion omistuksen arvo pörssiyhtiöissä oli 19,4 miljardia euroa. Valtio myi tarkasteluvuoden aikana Kemira Oyj:n, Vapo Oy:n, TeliaSonera AB:n ja Sampo Oyj:n osakkeita sekä sai Fortum Oyj:lta osakeosinkona Neste Oil Oyj:n osakkeita. Saa- duilla myyntituloilla on pystytty vähentämään valtionvelkaa. Valtionvelka oli vuoden 2005 päättyessä nimellisarvoltaan 60 044 miljoonaa euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 5,9 prosenttia.

Liikevaihdoltaan suurin valtionyhtiö oli vuonna 2005 Neste Oil ja pienin Metsähallitus Consulting. Liikevaihtoaan kasvattivat eniten Altia, Finnair ja Suomen Posti.

Valtioneuvosto päätti kesäkuussa 2004 markkinaehtoisesti toimivien valtionyhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden omistajaohjauksen keskittämisestä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että näin voidaan varmistaa valtion omistajapolitiikan ja -ohjauksen avoimuus ja johdonmukaisuus. Keskittäminen toteutetaan 1.5.2007, jolloin uusi omistajaohjausyksikkö aloittaa toimintansa valtioneuvoston kansliassa.

Valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen pohjalta valtionyhtiöitä ja valtion osakkuusyhtiöitä kehitetään niin, että omistuksen arvo pitkällä aikavälillä kasvaa. Markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden tulee olla kannattavia ja kilpailukykyisiä. Valiokunta

pitää hyvänä menettelynä sitä, että omistajajärjestelyt harkitaan aina yhtiökohtaisesti voimassa olevien eduskunnan antamien valtuuksien rajoissa. Myös omaisuuden myyntiä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota pitkällä aikavälillä saatavaan tuottoon ja valtion tuleviin vastuisiin varautumiseen.

### **Valtion tilinpäätöskertomuksen kehittäminen**

Tilinpäätöskertomus 2005 sisältää erittäin kuvaavia hallinnonalarajat ylittäviä katsauksia. Kertomuksessa olisi kuitenkin kehitettävä nykyistä rohkeampaa ja selkeämpää teemojen valintaa sekä ministeriöiden toimialojen tuloksellisuuden kuvauksissa että kertomuksen poikkihallinnollisissa osissa. Tällaisten aihepiirien aikaperspektiivi voisi olla useampi vuosi.

Tilinpäätöskertomuksessa ei ole tarpeen raportoida kaikista asioista joka vuosi. Hallinnon pelkän toiminnan kuvailua tulisi selvästi vähentää. Kertomus ei voi valiokunnan mielestä enää laajeta nykyisestään, päinvastoin sivumäärää tulisi kyetä vähentämään.

Valiokunta pitäisi selkeänä menettelynä, että tilinpäätöskertomuksen ja talousarvioesityksen perusrakenne olisi sama. Lisäksi ministeriöiden toimialan toiminnan tuloksellisuuden kuvauksissa tulisi olla nykyistä yhtenäisempi ja systemaattisempi ote sekä tunnuslukujen käytön tulisi olla johdonmukaista.

Valiokunta pitää myös erittäin tärkeänä, että tilinpäätöskertomuksen sisältämästä tilinpäätösosiesta ilmenisi valtuuksien käyttö. Tietoja valtion taloudellisesti merkittävistä monivuotisista sopimusvastuista ei ole laadittu yhtenäisellä tavalla eivätkä ne välttämättä sisällä kaikkia vastuita. Näin ei ole voitu täysin varmistua monivuotisia sopimusvastuita koskevien tietojen oikeudellisuudesta.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että aidon tilivelvollisuuden toteutuminen edellyttää ministeriöiden johdon sitoutumista tuloksellisuuden raportointiin ja mittaamiseen. Valiokunta korostaa valtion tilinpäätöskertomuksen merkittävyyttä valtiontalouden parlamentaarisen valvonnan kannalta.

### Talousarviolausumat

Tilinpäätöskertomukseen sisältyvät hallituksen vastaukset lausumiin, jotka eduskunta on hyväksynyt talousarvioiden käsittelyn yhteydessä vuoden 2003 talousarviosta alkaen.

*Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan järjestäminen ja rahoitus.* Eduskunta on edellyttänyt jo vuonna 2002, että mahdollisuudet aloittaa lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta valtakunnallisena, valtion talousarviosta rahoitettavana toimintana selvitetään pikaisesti. Hallitusohjelmaan kirjattiinkin vuonna 2003 tavoitteeksi, että "osana turvaverkostoa kehitetään lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaa koko maassa. Pyrkimyksenä on pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtäminen raha-automaattivastustusten sijaan valtion talousarviosta tapahtuvaksi".

Asiaa selvittänyt sisäasiainministeriön työryhmä ei pitänyt täyttä rahoitusta valtion talousarviosta toteuttamiskelpoisena, vaan päätyi esittämään ns. kumppanuusmallia. Mallin mukaan sisäasiainministeriö rahoittaa etsintä- ja pelastustoiminnan, sairaanhoitopiirit lääkinnällisen toiminnan ja lentotoiminta rahoitetaan raha-automaattiyhdistyksen avustuksella. Valtiovarainvaliokunta on mietinnössään VaVM 45/2005 vp katsonut, että toiminnan järjestäminen ja rahoitus vaativat vielä lisäselvityksiä, sekä pitänyt edelleen parhaana vaihtoehtona rahoituksen siirtämistä valtion talousarviosta tapahtuvaksi.

Sisäasiainministeriö on asettanut vuonna 2006 uuden työryhmän selvittämään lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan järjestelyjä. Työryhmän tulee tehdä ehdotus toiminnan hallinnoinnista tulevaisuudessa. Tavoitteena on selkeyttää rahoitusta ja ohjeistusta sekä selvittää mahdolliset lakimuutostarpeet.

Eduskunta on valtiovarainvaliokunnan mietinnössä VaVM 41/2006 vp edellyttänyt, että lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta rahoite-

taan tulevaisuudessa valtakunnallisena toimintana valtion talousarviosta. Valiokunta pitää huolestuttavana asian käsittelyn pitkittymistä ja pitää edelleen erittäin tärkeänä toiminnan nopeaa selkeyttämistä.

*Poistettavat lausumat.* Valiokunta katsoo, että seuraavien lausumien johdosta suoritettut, kertomuksessa selostetut toimenpiteet ovat riittäviä tai lausumat ovat muutoin käyneet tarpeettomiksi:

EK 33/2004 vp — HE 151/2004 vp, HE 244/2004 vp ja HE 255/2004 vp

- *Vähävaraisimpien kansalaisten elämäntilanteen helpottaminen*
- *Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus ja liikenneväyläinvestoinnit*
- *Peruspalveluohjelman ja peruspalvelubudjetin toteutuminen*
- *Matkojen yhdistelymallin ja asiakaspalvelun toteutuminen*
- *Rikosasioiden sovittelu*
- *Erityisryhmien asunto-olojen parantaminen*
- *Rikosasioiden sovittelu*

EK 16/2005 vp — HE 62/2005 vp

- *Rikosasioiden sovittelu*

### Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta, joka eduskunnan työjärjestyksen 39 §:n 5 momentin nojalla on valinnut valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tarkastusjaoston puheenjohtajan esittelijäksi asiaa eduskunnan täysistunnossa käsiteltäessä, ehdottaa,

*että eduskunta päättää lähettää tämän mietinnön hallitukselle niihin toimenpiteisiin ryhtymistä varten, joihin tehdyt muistutukset ja ehdotukset antavat aihetta.*

Helsingissä 19 päivänä tammikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                                 |                               |
|------|---------------------------------|-------------------------------|
| pj.  | Markku Koski /kesk              | Pirkko Peltomo /sd            |
| vpj. | Matti Ahde /sd                  | Virpa Puisto /sd              |
| jäs. | Christina Gestrin /r (osittain) | Matti Saarinen /sd (osittain) |
|      | Kyösti Karjula /kesk            | Anni Sinnemäki /vihr          |
|      | Jari Koskinen /kok              | Irja Tulonen /kok             |
|      | Pekka Kuosmanen /kok            | Kari Uotila /vas              |
|      | Reijo Laitinen /sd (osittain)   | vjäs. Esko Kiviranta /kesk    |
|      | Maija-Liisa Lindqvist /kesk     | Mikko Kuoppa /vas             |
|      | Mika Lintilä /kesk (osittain)   | Olli Nepponen /kok            |
|      | Pekka Nousiainen /kesk          | Maija Rask /sd (osittain).    |
|      | Tuija Nurmi /kok                |                               |

Valiokunnan sihteereinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

|                                   |                                  |
|-----------------------------------|----------------------------------|
| valiokuntaneuvos Mari Nuutila     | valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen |
| valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko | valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.  |

## VASTALAUSE

**Perustelut**

Valiokunnan mietinnön jaksossa "Muita havainnotoja" valiokunnan enemmistö on tyytynyt kirjamaan kertomuksen mukaisesti, että veronkevennykset on toteutettu kertomuksen mukaan siten, että painopiste on työllisyysyistä työhön ja erityisesti pieni- ja keskituloisten ansiotuloihin kohdistuvassa verotuksessa. Valiokunnan enemmistö pitää erityisesti työllisyyden näkökulmasta hallituksen tulo- ja veropolitiikkaa onnistuneena.

Valiokunnan olisi kuitenkin tullut esittää oma arvionsa toteutuneesta veropolitiikasta.

Vero- ja talouspolitiikan ainoat tavoitteet eivät voi olla talouskasvun synnyttäminen ja verojen alentaminen. Vero- ja talouspolitiikka ovat keskeisiä yhteiskuntapolitiikan vaikutusmuotoja, joita on käytettävä reilun pelin hengessä. Ilman kestäväää veropolitiikkaa ei ole mahdollista panostaa koulutukseen, palveluihin, ympäristönsuojeluun tai perusturvan tasoon. Vero- ja talouspolitiikan tulee perustua oikeudenmukaisuuteen, emmekä siksi voi antaa hallituksen valinnoille kiittävää arviota.

On myös syytä todeta, että kansaneläkettä lukuun ottamatta — siinä on oma erityinen vähennyksensä — etuuksien verotus ei ole kevennyt ansioverotuksen tapaan ja on selvästi ankarampaa kuin samansuuruisen ansiotulon verotus. Pelkästään pienten etuuksien nykyisenlainen verottaminen johtaa niiden saajat köyhyysrajan alapuolelle. Ansiotulojen kohdalla kuta-kuinkin yhtä suurten prosentuaalisten kevennysten toteuttaminen on merkinnyt euromääräisesti suurempia hyötyjä suurimpiin tuloihin.

**Ehdotus**

Ehdotammekin mietinnön perusteluissa lausuttavaksi:

*Eduskunta toteaa, että pienten etuuksien saajat eivät ole voineet hyötyä veronkevennyksistä ja usein nämä ihmiset ovat jo verotuksen takia köyhyysrajan alapuolella. Lisäksi veronkevennyksistä ovat ansiotulojen osalta hyötäneet ennen kaikkea suurituloisimmat. Eduskunta edellyttääkin veropolitiikan suunnasta oikeudenmukaisemmaksi.*

Helsingissä 19 päivänä tammikuuta 2007

Mikko Kuoppa /vas  
Anni Sinnemäki /vihr  
Kari Uotila /vas